

Στόχοι της στρατηγικής

Ανάλυση των αναπτυξιακών αναγκών και του αναπτυξιακού δυναμικού της περιοχής, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών διασυνδέσεων

Ο Δήμος διακρίνεται από μια θετική πληθυσμιακή δυναμική σε σχέση με τα υπόλοιπα αστικά κέντρα της Περιφέρειας, αλλά και από ένα αρκετά μορφωμένο και αναβαθμισμένο εκπαιδευτικά ανθρώπινο δυναμικό. Ο συνδυασμός των συγκεκριμένων χαρακτηριστικών και περαιτέρω επένδυση πάνω σε αυτά θέτει τις βάσεις για την αύξηση του οικονομικού και αναπτυξιακού επιπέδου της πόλης, άρα και το βαθμό ευημερίας των κατοίκων της.

Το Λεκανοπέδιο και η πόλη των Ιωαννίνων ως φυσικό ανθρωπο-γεωγραφικό και πολιτιστικό περιβάλλον αλλάζει τα τελευταία χρόνια με τρόπο δραματικά έντονο και εμφανίζει πολλαπλές οριακές καταστάσεις μελλοντικής βιωσιμότητας των κυρίαρχων παραμέτρων που καθορίζουν την ταυτότητά του.

Η ευάλωτη, εύθραυστη και ζωτική φύση, η λίμνη, οι μεγαλειώδεις φυσικοί ορεινοί χώροι, η αρμονική σχέση πόλης και φυσικού χώρου, οι γεωργικές εκτάσεις και όλα αυτά που αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο ενός μοναδικά ενιαίου «τόπου», σήμερα πλήττονται μαζικά από τις συνέπειες μιας τυχαίας και άναρχης ανάπτυξης.

Ιδιαίχως σημασίας για τον αναπτυξιακό σχεδιασμό του Λεκανοπεδίου Ιωαννίνων είναι η μη ολοκλήρωση και η μη έγκαιρη θεσμοθέτηση του Ρυθμιστικού Σχεδίου, καθώς το τελευταίο αναμένεται να ορίσει επακριβώς την χωροθέτηση των υποδομών και των τοπικών κέντρων, τα τόξα αστικής ανάπτυξης, τις χρήσεις γης, τους όρους δόμησης και τα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος.

Το φαινόμενο της οικονομικής κρίσης έχει επηρεάσει όπως ήταν αναμενόμενο και την πόλη των Ιωαννίνων, ο αντίκτυπός της δε έχει γίνει ιδιαίτερα εμφανής και στις κοινωνικές δομές, ενώ ήδη χαράζει το χωρικό του αποτύπωμα (κλείσιμο επιχειρήσεων - κενές κατοικίες - κενά κτιριακά κελύφη) που στο σύνολο τους ενισχύουν το δίκτυο των αστικών κενών και δρουν ανασταλτικά στην κάθε μορφής ανάπτυξη και πρόοδο του τόπου. Η δε εμφάνιση της υγειονομικής κρίσης (Covid-19) το 2020 επέφερε αρνητικές επιπτώσεις σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο και διέκοψε την πορεία ανάκαμψης της οικονομίας που είχε αρχίσει να διαφαίνεται.

Από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης προκύπτουν τα εξής:

- Η εξέταση του επιπέδου ανάπτυξης της πόλης των Ιωαννίνων, μέσω της διαχρονικής ανάλυσης των δεικτών ευημερίας και ανάπτυξης και της εκτίμησης του κατά κεφαλή ΑΕΠ του Δήμου ανέδειξε ορισμένα θετικά στοιχεία αλλά και αδυναμίες στον συγκεκριμένο τομέα. Η παραγωγή της πόλης βασίζεται στην δυναμική συμμετοχή του τριτογενή τομέα, με αποτέλεσμα το κατά κεφαλή ΑΕΠ να επιδεικνύει μια καθοδική

πορεία σε σχέση με αυτό του Μ.Ο. της Ε.Ε.²⁴. Συνεπώς, προκύπτει η αναγκαιότητα υιοθέτησης και εφαρμογής πολιτικών προσέλκυσης επενδύσεων, αξιοποίηση του συγκριτικού πλεονεκτήματος της τουριστικής διάστασης της περιοχής, ώστε να προκύψει θετική εξέλιξη του ΑΕΠ και να αποφευχθεί η περαιτέρω μείωση του γενικότερου επιπέδου ευημερίας.

- Η εξέταση των δεικτών γήρανσης του πληθυσμού και των δεικτών απασχόλησης (ΕΛΣΤΑΤ 2001, 2011) αποδεικνύουν ότι το υψηλό ποσοστό μισθωτών και συνταξιούχων ενισχύει τον κίνδυνο οικονομικής υποβάθμισης του πληθυσμού λόγω οριζόντιων περικοπών.
- Σε ό,τι αφορά τα πλεονεκτήματα στα οποία δίνονται προτεραιότητα μέσα από τους σχεδιασμούς και τις αναπτυξιακές πολιτικές, η τουριστική αναπτυξιακή κατεύθυνση φαίνεται να προτιμάται έναντι άλλων στρατηγικών κατευθύνσεων, ενώ το φυσικό περιβάλλον, η ιστορική και αρχιτεκτονική κληρονομιά και η αισθητική εικόνα της πόλης είναι δυνατόν να αποτελέσουν συγκριτικά πλεονεκτήματα στα οποία μπορεί να βασιστούν οι ανάλογες πολιτικές. Στυλοβάτης παρόλα αυτά της αναπτυξιακής κατεύθυνσης αποτελεί το Ακαδημαϊκό δυναμικό της περιοχής.

Συνοπτικά, η ανάλυση των δυνατών και αδύνατων σημείων της περιοχής καθώς και οι ευκαιρίες και απειλές που καλείται να αντιμετωπίσει η πόλη είναι:

---

²⁴ Το κατά κεφαλή ΑΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου ως % του μέσου όρου της Ε.Ε.-27 από 50 το 2015 μειώθηκε σε 45 το 2020. Πηγή: Eurostat

Αναπτυγμένες μεταφορικές υποδομές
 Πολύ καλή προσβασιμότητα μέσω Εγνατίας προς την Ευρώπη, Βαλκάνια, Τουρκία
 Ύπαρξη δικτύου πεζοδρόμων
 Ύπαρξη μεγάλου αποθέματος Δημοτικών κτηρίων (302 ακίνητα²⁵)
 Υποδομές ευρυζωνικότητας
 Ύπαρξη Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου.
 Τόπος συγκέντρωσης πλήθους ιστορικών μνημείων και μουσείων
 Κρίσιμη μάζα αγοράς (οικονομίες κλίμακας και συγκέντρωσης)
 Εκπαιδευτική υποδομή
 Καλές υποδομές υγείας – Νοσοκομεία
 Πανεπιστήμιο
 Θετική πληθυσμιακή δυναμική
 Αναβαθμισμένο εκπαιδευτικό επίπεδο
 Ιδιαίτερο αυξημένο ποσοστό παραγωγικών ηλικιών
 Υψηλό ποσοστό του τριτογενή τομέα στο ΑΕΠ και την απασχόληση
 Πλεονεκτική Γεωγραφική θέση με υψηλή προσπελασιμότητα
 Ύπαρξη παραγωγικών - βιομηχανικών υποδομών
 Ύπαρξη ερευνητικών - πανεπιστημιακών ιδρυμάτων
 Πλούσιο φυσικό περιβάλλον
 Προστατευόμενες περιοχές Natura
 Περιαστικό δάσος
 Λίμνη Παμβώτιδα

²⁵ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2020-2023 Δήμου Ιωαννιτών

Περιορισμένοι χώροι στάθμευσης
 Καθυστέρηση εφαρμογής ρυθμιστικού σχεδίου
 Έλλειψη ΜΜΜ σταθερής τροχιάς
 Μειωμένη συμμετοχή του δευτερογενούς τομέα στο συνολικό ΑΕΠ και την απασχόληση
 Έλλειψη σύνδεσης παραγωγικής διαδικασίας με την έρευνα και το πανεπιστήμιο
 Μικρή μεταποιητική δραστηριότητα, μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων.
 Βαθμός διασύνδεσης και συνεργασίας των επιχειρήσεων με Παν/μιο, ΤΕΙ, Τεχνολογικό Πάρκο, Ινστιτούτα, κλπ.
 Περιορισμένο αντικείμενο επιχειρηματικότητας – κορεσμός σε επιχειρήσεις συγκεκριμένων κλάδων (λιανικό εμπόριο και εστίαση).
 Ατμοσφαιρική Ρύπανση
 Προβλήματα κυκλοφοριακής συμφόρησης στο κέντρο της πόλης
 Περιορισμένο ποσοστό οργανωμένων χώρων αστικού πρασίνου.

Τοποθέτηση του τουρισμού στον πυρήνα των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων - Τουριστική ανάπτυξη της περιοχής και η διασύνδεση της πόλης με τους υπόλοιπους προορισμούς της Περιφερειακής Ενότητας και της Περιφέρειας
 Δυνατότητες δικτύωσης με λοιπά αστικά κέντρα
 Ένταξη των Ιωαννίνων στο Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «100 Κλιματικά Ουδέτερες Πόλεις έως το 2030 από και προς τους πολίτες»
 Προσέλκυση επενδύσεων λόγω υψηλού μορφωτικού επιπέδου του εργατικού δυναμικού
 Η κατασκευή και λειτουργία Πάρκου Υψηλής Τεχνολογίας και Καινοτομίας Πόροι της ΕΕ
 Η παρουσία στο χώρο της περιοχής Natura της λίμνης Παμβώτιδας (περιοχή οικοανάπτυξης), η άμεση γειτνίαση με τις περιοχές Natura Μιτσικελίου, Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου, Παγκόσμιου Γεωπάρκο UNESCO Βίκου-Αώου, το παραλίμνιο σύστημα πράσινων χώρων και χώρων αναψυχής, καθώς και το περιαστικό δάσος και πάρκο Πυρσινέλλα, δημιουργούν προϋποθέσεις τουριστικής ανάπτυξης.
 Αξιοποίηση της λίμνης ως χώρο αναψυχής, αθλητικών δραστηριοτήτων και τουριστικό πόλο

Κακή χρήση των πόρων από την Ε.Ε
 Υποβάθμιση του αστικού και φυσικού περιβάλλοντος
 Αύξηση του ανταγωνισμού από χώρες χαμηλού κόστους αλλά και υψηλής τεχνολογίας
 Δυσμενής εξέλιξη εθνικών και διεθνών μακροοικονομικών παραμέτρων
 Διατήρηση δύσκαμπτου θεσμικού πλαισίου σε εθνικό επίπεδο
 Ο πρόσφατος πόλεμος στην Ουκρανία και οι επιπτώσεις του στην εφοδιαστική αλυσίδα, στις τιμές του πετρελαίου, του φυσικού αερίου και της ενέργειας
 Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής

Παρουσίαση του του οράματος

Ο Δήμος Ιωαννιτών θέτει ως όραμα της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (B.A.A.) «τα Ιωάννινα να καταστούν ένας κόμβος πρωτοπορίας για όλες τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές πόλεις, αναπτύσσοντας ένα αποθετήριο καλών πρακτικών από επιτυχημένα έργα καινοτομίας και επενδύσεις πλήρους κλίμακας με κύριο στόχο την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2030, μέσω της εκμηδένισης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, εστιάζοντας παράλληλα στην εξοικονόμηση ενέργειας σε όλους τους τομείς, όπως οι μεταφορές, ο αστικός και πολεοδομικός σχεδιασμός και οι κτηριακές υποδομές»

Επιπλέον, λόγω του πλούσιου φυσικού περιβάλλοντος, η σύνδεση της φύσης και της πόλης των Ιωαννίνων είναι πολυδιάστατη και ισχυρή και το γεγονός αυτό, αποτελεί μια πολύτιμη κληρονομιά για τις μελλοντικές πρωτοβουλίες κλιματικής ουδετερότητας. Οι βασιζόμενες στη φύση λύσεις (Nature based Solutions ή NbS), μπορούν να αντιμετωπίσουν μια ποικιλία κοινωνικών προκλήσεων όπως η κλιματική αλλαγή αποτελεσματικά, συμβάλλοντας στην βιώσιμη ανάπτυξη, στη δημιουργία επιχειρηματικών ευκαιριών και στην αποκατάσταση των οικοσυστημάτων ενώ ταυτόχρονα συμπεριλαμβάνουν αυξημένη συμμετοχικότητα στη λήψη αποφάσεων, σε συνδυασμό με ένα σύστημα πολυμερούς τοπικής διακυβέρνησης.

Ο Δήμος Ιωαννιτών, σε συνεργασία με τους πολίτες και τους τοπικούς φορείς, φιλοδοξεί ότι τα Ιωάννινα θα πρωτοστατήσουν στη διαδικασία της κλιματικής μετάβασης, αλλά και στον ριζικό μετασχηματισμό της νοοτροπίας.

Περιγραφή μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για την αντιμετώπιση των διαπιστωμένων αναπτυξιακών αναγκών και του αναπτυξιακού δυναμικού της περιοχής

Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης, όπως θεσπίστηκε από ευρωπαϊκούς και παγκόσμιους οργανισμούς, αναδεικνύει τη συμπληρωματικότητα των δράσεων σε πολλαπλούς τομείς πολιτικής —και ειδικότερα στον κοινωνικό, στον οικονομικό και στον περιβαλλοντικό τομέα— κατά τον καθορισμό της πορείας και των στόχων των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης. Σύμφωνα δε με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), «η βελτίωση της συνεκτικότητας της πολιτικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη μπορεί να συμβάλει στον προσδιορισμό και στη διαχείριση των σχέσεων αυτών και στον περιορισμό ή στην υπέρβαση τυχόν αρνητικού αντικτύπου».

Τα αναδυόμενα και προϋπάρχοντα ζητήματα αστικής ανάπτυξης απαιτούν την ανάπτυξη στρατηγικού πλαισίου και θέτουν υπό αμφισβήτηση τις παραδοσιακές προσεγγίσεις της αστικής πολιτικής και του πολεοδομικού σχεδιασμού. Η Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη (ΒΑΑ) τονίζει με συνεκτικό τρόπο τη σημασία της θέσπισης στρατηγικού πλαισίου.

Οι στρατηγικές ΒΑΑ θα πρέπει να εγγυώνται τη συνεκτικότητα και την ολοκλήρωση επιχειρησιακών προγραμμάτων, ειδικών στόχων και πράξεων με τοπικές στρατηγικές και έργα. Αναδεικνύουν ευρύ φάσμα προσεγγίσεων, οι οποίες μπορούν να κατηγοριοποιηθούν συνοπτικά σε τρεις ομάδες: έργα μικρής κλίμακας με στρατηγικούς στόχους· στρατηγικές αστικής αναγέννησης οι οποίες καλύπτουν συνήθως ευρύτερες αστικές περιοχές· στρατηγικά πλαίσια τα οποία λειτουργούν ως συνολικά οργανωτικά συστήματα για παρεμβάσεις σε συγκεκριμένες περιοχές. Η ποικιλία αυτή συνάδει απολύτως με το τοποκεντρικό παράδειγμα και οφείλεται σε παράγοντες όπως οι διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι, οι εγχώριες παραδόσεις σχεδιασμού και τα προϋφιστάμενα πλαίσια πολιτικής καθώς και οι συγκεκριμένες περιφερειακές/εθνικές κατευθυντήριες γραμμές για την πολιτική συνοχής.

Η έμφαση στις στρατηγικές και στη θέση τους στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής θέτουν ειδικές προκλήσεις στους υπευθύνους χάραξης πολιτικής. Οι προκλήσεις αυτές ομαδοποιούνται σε δύο κύρια θέματα:

- οι στρατηγικές ως γέφυρες μεταξύ επιχειρησιακών προγραμμάτων και έργων
- οι συνέργειες με άλλα πλαίσια πολιτικής.

Οι παρεμβάσεις των ΒΑΑ που θα στηριχθούν από το ΠΕΠ Ηπείρου 2021-2027, προβλέπεται να αντιμετωπίσουν περιβαλλοντικές προκλήσεις, αλλαγές από την κλιματική αλλαγή και ταυτόχρονα τη λειτουργική οργάνωση των αστικών κέντρων, με κοινωνικές λειτουργίες και εξυπηρετήσεις, την αναβάθμιση του δημόσιου αστικού χώρου, καθώς και της σχέσης της με τον περιαστικό χώρο των αστικών κέντρων.

Το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Ιωαννιτών διαρθρώνεται στους εξής άξονες παρέμβασης (Α.Π.):

ΑΠ 1	Ενίσχυση της περιφερειακής οικονομίας μέσω της αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας
ΑΠ 2Α	Προώθηση της αειφορίας και αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής
ΑΠ 2Β	Προώθηση της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας
ΑΠ 3	Ενίσχυση της κινητικότητας
ΑΠ 4	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού
ΑΠ 5	Στήριξη της βιώσιμης και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης

Σύνοψη υφιστάμενων στρατηγικών και πολιτικών που σχετίζονται με την περιοχή παρέμβασης

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Ιωαννιτών 2020-2023

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου αποτελεί εργαλείο για την άσκηση του αναπτυξιακού του ρόλου, με τα εξής χαρακτηριστικά:

α. Είναι ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης της διοικητικής του ικανότητας. Αποτελεί πρόγραμμα αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων, αλλά και πρόγραμμα για τη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των Νομικών προσώπων που εποπτεύονται από το Δήμο. Είναι πρόγραμμα, πολυτομεακού χαρακτήρα, με εύρος θεματικών αντικειμένων αντίστοιχου του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν την καθημερινή λειτουργία του Δήμου. Καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων του Δήμου και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων.

β. Αποτελεί το τετραετές πρόγραμμα δράσης του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του: Στις προτεραιότητες του προγράμματος αντανakλάται η βούληση και το όραμα της Δημοτικής Αρχής καθώς και οι προτεραιότητες του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

γ. Είναι οργανικό στοιχείο της καθημερινής λειτουργίας και διοίκησης του Δήμου και μέρος του προγραμματικού του κύκλου.

δ. Υλοποιείται μέσω του ετήσιου προγράμματος δράσης του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του

ε. Εκπονείται με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων

στ. Αξιοποιεί δείκτες επίδοσης

Με βάση αυτή τη στρατηγική ο Δήμος Ιωαννιτών θέτει ως όραμα την:

«Η Δημοτική Αρχή έχοντας ως κύρια προτεραιότητα την βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών θα αξιοποιήσει κάθε τεχνολογικό και χρηματοδοτικό εργαλείο στοχεύοντας στην αποτελεσματική λειτουργία των υπηρεσιών, των δομών και των νομικών προσώπων του δήμου. Προγραμματίζοντας την υλοποίηση δράσεων, την εκτέλεση έργων και την κατασκευή υποδομών. Προάγοντας την κοινωνική συνοχή, την υποστήριξη των ευπαθών και πληττόμενων κοινωνικών ομάδων. Προστατεύοντας το φυσικό και δομημένο περιβάλλον, αναδεικνύοντας την πολιτισμική κληρονομιά, ενισχύοντας την τοπική οικονομία, τον τουρισμό και υποστηρίζοντας τους νέους για την ανάπτυξη καινοτόμων δραστηριοτήτων, την πολιτική προστασία και την ανάπτυξη του αθλητισμού σε ολόκληρη την έκταση του δήμου.».

Οι βασικές κατευθυντήριες πολιτικές επιλογές του Στρατηγικού Σχεδίου του Δήμου για την περίοδο 2020-2023 είναι:

- Αναδιάρθρωση των υπηρεσιών του Δήμου με γνώμονα την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα.
- Προαγωγή κοινωνικών υπηρεσιών και υιοθέτηση πολιτικών ενίσχυσης των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.
- Χρηστή διοίκηση και οικονομική διαχείριση στη βάση των αρχών της συμμετοχής, της διαφάνειας, της δημόσιας λογοδοσίας και του σεβασμού της νομιμότητας.
- Υιοθέτηση των νέων τεχνολογιών για την ενίσχυση δράσεων έξυπνης πόλης.
- Υιοθέτηση πολιτικών εξωστρέφειας για την ενίσχυση του τουρισμού.
- Υιοθέτηση πολιτικών προστασίας του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και ιδιαίτερα της λίμνης Παμβώτιδας.
- Υιοθέτηση πολιτικών στήριξης πρωτογενούς τομέα.
- Ανάδειξη του πολιτισμού και των πολιτισμικών στοιχείων.
- Δημιουργία σύγχρονου μοντέλου αθλητικής ανάπτυξης για όλους.
- Αξιοποίηση των χρηματοδοτικών εργαλείων με στόχο εκτέλεση έργων που θα στηρίζουν την τοπική επιχειρηματικότητα, θα δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας, θα αναδεικνύουν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του Δήμου.

Το Στρατηγικό Σχέδιο διαρθρώνεται σε τέσσερις άξονες και 16 μέτρα:

Άξονας	Μέτρο
Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής	<ul style="list-style-type: none"> • Έξυπνη Πόλη • Χωροταξικός - πολεοδομικός σχεδιασμός • Υποδομές -Μεταφορές • Προστασία-ανάδειξη του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος

Κοινωνική Πολιτική - Παιδεία - Πολιτισμός και Αθλητισμός	<ul style="list-style-type: none"> • Παιδί και Οικογένεια • Τρίτη και τέταρτη ηλικία / κοινωνικά ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες • Πολιτισμός • Παιδεία • Αθλητισμός • Κοινωνική Πολιτική • Μετανάστες, Πρόσφυγες, Μειονοτικές ομάδες
Τοπική Οικονομία- Απασχόληση	<ul style="list-style-type: none"> • Τουριστική ανάπτυξη • Τοπική Οικονομία και Ανάπτυξη
Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας και της Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου	<ul style="list-style-type: none"> • Διοίκηση Δήμου και Εξυπηρέτηση Δημότη • Οικονομική Κατάσταση • Διαβούλευση-Συμμετοχή

Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων Δήμου Ιωαννιτών

Το Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων του Δήμου Ιωαννιτών (2021) εκπονήθηκε λαμβάνοντας υπόψιν τις θεσμικές εξελίξεις στον τομέα της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, όπως αυτές αποτυπώνονται στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (2020). Δίνει έμφαση σε δράσεις που προωθούν την πρόληψη και τη μείωση παραγωγής αποβλήτων μέσω δράσεων ενίσχυσης και δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στοχεύοντας στην αύξηση της χωριστής συλλογής.

Ειδικότερα, ο Δήμος Ιωαννιτών προχώρησε στην επικαιροποίηση του σχεδιασμού διαχείρισης των αποβλήτων λαμβάνοντας υπόψιν τους βασικούς στόχους βάσει του ΕΣΔΑ:

- Προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση με χωριστή συλλογή υλικών συσκευασίας - βιοαποβλήτων -υφασμάτων σε ποσοστό 55% του συνόλου των ΑΣΑ για το 2025. Το ποσοστό αυτό αυξάνεται σε 60% για το 2030.
- Χωριστή συλλογή υλικών συσκευασίας σε ποσοστό 65% του συνόλου των συσκευασιών για το 2025, το οποίο αυξάνεται σε 70% για το 2030. Για να εξασφαλιστεί αυτός ο στόχος, έχουν καθοριστεί επιμέρους στόχοι για το πλαστικό (50%), το γυαλί (70%), το χαρτί (70%), το αλουμίνιο (50%), ξύλο (25%) για κάθε διακριτό ρεύμα.
- Μείωση της ποσότητας των ΑΣΑ που καταλήγουν στους χώρους υγειονομικής ταφής σε 10% του συνολικού τους βάρους έως το 2030.

Στο πλαίσιο της διαχείρισης των απορριμμάτων του Δήμου υλοποιείται μία σειρά δράσεων χωριστής συλλογής σε συνεργασία με εγκεκριμένα Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΕΔ) αλλά και άλλους φορείς που περιλαμβάνουν:

- Χωριστή συλλογή συσκευασιών
- Χωριστή συλλογή πράσινων αποβλήτων

- Χωριστή συλλογή ηλεκτρικών - ηλεκτρονικών συσκευών και φορητών ηλεκτρικών στηλών

Στο πλαίσιο της επικαιροποίησης του ΤΣΔΑ δίδεται έμφαση στην ενίσχυση της χωριστής συλλογής ανακυκλώσιμων αποβλήτων αλλά και στη χωριστή συλλογή βιοαποβλήτων με στόχο τη συνολική μείωση των ΑΣΑ που καταλήγουν στον πράσινο κάδο. Οι στόχοι και οι κατευθύνσεις που τίθενται για τον Δήμο συνοψίζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Ποσοστό επί των παραγόμενων ΑΣΑ (%)	
Στόχος Χωριστής συλλογής ΑΣΑ	53,63% (25.823 τν/έτος)
Χωριστή συλλογή βιολογικών αποβλήτων	21,33% (10.271 τν/έτος)
Χωριστή συλλογή λοιπών ρευμάτων	32,30% (15.552 τν/έτος)

Κύριες δράσεις για την επίτευξη των παραπάνω, αποτελούν η ενίσχυση των υφιστάμενων δράσεων χωριστής συλλογής, καθώς και η ένταξη νέων όπως η δημιουργία κέντρου δημιουργικής επαναχρησιμοποίησης υλικών, η υλοποίηση και λειτουργία του πράσινου σημείου, η εφαρμογή της χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων (καφέ κάδος), η εγκατάσταση γωνιών ανακύκλωσης και η χωριστή συλλογή λοιπών ρευμάτων ΑΣΑ όπως το έντυπο χαρτί και τα απόβλητα κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων.

Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ)

Το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) είναι ένα στρατηγικό σχέδιο που βασίζεται στις υφιστάμενες πρακτικές σχεδιασμού και λαμβάνει υπόψη του τις αρχές της ενοποίησης, της συμμετοχής και της αξιολόγησης, έτσι ώστε να καλύψει τις ανάγκες κινητικότητας των ανθρώπων σήμερα και στο μέλλον με στόχο μια καλύτερη ποιότητα ζωής στις πόλεις και τα περίχωρά τους. ευνοεί την ισορροπημένη ανάπτυξη όλων των σχετικών μορφών μεταφοράς, ενθαρρύνοντας τη μετάβαση προς πιο βιώσιμες μορφές. Το Σχέδιο αποτυπώνει μια ολοκληρωμένη σειρά τεχνικών μέτρων, μέτρων υποδομής, μέτρων πολιτικής και ήπιων μέτρων, για τη βελτίωση της απόδοσης και της σχέσης κόστους- αποτελεσματικότητας ως προς το δεδηλωμένο στόχο και τις επιμέρους επιδιώξεις. Είναι σχεδιασμένο για να ικανοποιεί τις ανάγκες κινητικότητας όλων των πολιτών και των επιχειρήσεων και έχει ως στόχο να:

- διασφαλίσει ότι το σύστημα μεταφορών είναι προσιτό σε όλους,
- αυξήσει την ασφάλεια (safety and security) των χρηστών του,

- μειώσει το θόρυβο και την ατμοσφαιρική ρύπανση, τις εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου και την κατανάλωση ενέργειας,
- βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και τη σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας της μεταφοράς προσώπων και αγαθών και να,
- αυξήσει την ελκυστικότητα και την ποιότητα του αστικού περιβάλλοντος.

Το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) του Δήμου Ιωαννιτών έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

- Μακροπρόθεσμο όραμα με συγκεκριμένους ποσοτικούς στόχους και σαφές σχέδιο εφαρμογής.
- Μέτρα που είναι συγκεκριμένα, μετρήσιμα ως προς τις επιπτώσεις τους, επιτεύξιμα, ρεαλιστικά και ενταγμένα σε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.
- Συμμετοχικές διαδικασίες με εμπλοκή πολιτών και τοπικών φορέων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
- Ισόρροπη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη όλων των μέσων μετακίνησης.
- Τεκμηριωμένη αξιολόγηση εκ των προτέρων των σημερινών συνθηκών και των προτεινόμενων παρεμβάσεων.
- Διαδικασίες τακτικής παρακολούθησης και εκ των υστέρων αξιολόγησης των υλοποιημένων παρεμβάσεων.
- Τεκμηριωμένη σκοπιμότητα δαπάνης δημοσίων πόρων σε συνάρτηση με το κοινωνικό όφελος.

Τα κρίσιμα ζητήματα κινητικότητας, όπως προσδιορίζονται στο ΣΒΑΚ του Δήμου Ιωαννιτών, είναι:

- ◆ Η έναρξη λειτουργίας της Εγνατίας και της Ιόνιας οδού, δεν συνοδεύτηκε μέχρι στιγμής με τη δημιουργία κάθετου άξονα στην κατεύθυνση Βορράς – Νότος (επέκταση Ιόνιας οδού προς Κακαβιά) που να παρακάμπτει τα Ιωάννινα και να εξυπηρετεί τις διερχόμενες κινήσεις που δεν έχουν προορισμό την πόλη των Ιωαννίνων.
- ◆ Εμφανίζονται προβλήματα στις δύο συνδέσεις της Εγνατίας με το αστικό δίκτυο της πόλης:
  - στον κόμβο με την Ε.Ο. Άρτας – Ιωαννίνων, η διοχετευτική διαρρύθμιση των κλάδων του Α/Κ στις διασταυρώσεις με την Ε.Ο. δημιουργεί σε πολλές περιπτώσεις ασάφεια και σύγχυση στους οδηγούς και αποτελεί πηγή κινδύνων για ατυχήματα
  - στον κόμβο Κατσικά-Κουτσελιού, οι συνδετήριοι κλάδοι έχουν πτωχά γεωμετρικά χαρακτηριστικά, ενώ εξυπηρετούν ταυτόχρονα τις παρόδιες εγκαταστάσεις και ιδιοκτησίες, γεγονός που μειώνει το επίπεδο εξυπηρέτησης και οδικής ασφάλειας
- ◆ Το ποσοστό χρήσης της αστικής συγκοινωνίας είναι χαμηλό για το μέγεθος της πόλης. Η διαμήκης διάσχιση της πόλης από όλες σχεδόν τις λεωφορειακές γραμμές, έχει ως αποτέλεσμα μεγάλης διάρκειας διαδρομές και χαμηλή ελκυστικότητα για τους

χρήστες. Επισημαίνεται και το γεγονός ότι οι πέριξ της πόλης οικισμοί συνδέονται με πολύ αραιά δρομολόγια με το κέντρο της.

- ◆ Το βασικό οδικό δίκτυο παρουσιάζει ελλιπή γεωμετρικά χαρακτηριστικά. Τα πεζοδρόμια είναι ανεπαρκούς πλάτους για την κίνηση των πεζών (σε κάποια σημεία δεν υπάρχουν καν). Σε πολλές περιπτώσεις δεν υπάρχουν διαβάσεις πεζών, ράμπες και οδηγοί τυφλών, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται περαιτέρω η κίνηση των ΑΜΕΑ και των λοιπών ευπαθών ομάδων.
- ◆ Δεν έχει αναπτυχθεί μέχρι σήμερα ένα δίκτυο ποδηλατοδρόμων, το οποίο θα συνδέει την παραλίμνια ζώνη και τον κεντρικό πυρήνα της πόλης με τις περιφερειακές συνοικίες, με αποτέλεσμα να μην έχει απορροφηθεί κάποιο ποσοστό των μικρού μήκους καθημερινών μετακινήσεων από την περιοχή κατοικίας, προς το χώρο εργασίας και την αγορά, από το ποδήλατο.
- ◆ Στην κεντρική περιοχή της πόλης παρατηρούνται κυκλοφοριακά προβλήματα κατά τις ώρες αιχμής, τα οποία οφείλονται:
  - Στην αυξημένη κυκλοφορία με προορισμό το κέντρο, στο οποίο υπάρχουν ισχυροί πόλοι έλξης καθημερινών μετακινήσεων
  - Στην εκτεταμένη παράνομη στάθμευση, η οποία δημιουργεί τριβές στην κυκλοφορία και καθυστερήσεις και ουρές αναμονής σε κρίσιμους κόμβους
  - Στη διερχόμενη κυκλοφορία από το κέντρο. Δεν έχει ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα ο περιμετρικός δακτύλιος της πόλης, με αποτέλεσμα σημαντικό ποσοστό διαμπερούς κυκλοφορίας να διέρχεται από το κέντρο της πόλης, κυρίως στην κατεύθυνση Βορράς – Νότος. Θεωρείται απαραίτητη η αναβάθμιση του υπάρχοντος τμήματος της περιφερειακής οδού, ώστε να επιτελέσει το λειτουργικό της ρόλο.
- ◆ Η σύνδεση του νότιου με το βόρειο τμήμα του κεντρικού πυρήνα, στις παρυφές του κάστρου, αποτελεί διαχρονικό θέμα για την πόλη. Πιο συγκεκριμένα η σύνδεση του άξονα Εθνάρχου Μακαρίου – Γαριβάλδι (νότια του κέντρου) με τη Λεωφόρο Γ. Παπανδρέου (βόρεια του κέντρου) συντελείται μέσω οδών (Γιοσέφ Ελιγιά, Εθν. Αντιστάσεως, Κουντουριώτη, Αβέρωφ, κλπ) με ανεπαρκή χαρακτηριστικά (μικρό πλάτος οδοστρώματος και πεζοδρομίων) για το ρόλο που επιτελούν, αφού πέραν της πρόσβασης στο κέντρο, αποτελούν υποδοχείς διαμπερών κινήσεων στην κατεύθυνση Βορράς-Νότος.
- ◆ Εμφανίζονται δυσλειτουργίες στην κυκλοφοριακή οργάνωση και υπάρχουν θέματα οδικής ασφάλειας σε βασικούς κόμβους της πόλης, που οφείλονται στη γεωμετρία τους, το μεγάλο αριθμό διασταυρούμενων κινήσεων και την ορατότητα. Επισημαίνεται ότι οι κυκλοφοριακοί φόρτοι αιχμής στο βασικό δίκτυο της πόλης δεν υπερβαίνουν τα 600 ΜΕΑ, ανά κατεύθυνση κυκλοφορίας.

Το ΣΒΑΚ δομείται σε τέσσερις άξονες:

- Ποιότητα ζωής

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Περιβάλλον
- Οικονομική ανάπτυξη
- Καινοτομία

Για καθέναν από τους παραπάνω Άξονες Προτεραιοτήτων, προσδιορίστηκαν συγκεκριμένες προσδοκίες, οι οποίες στη συνέχεια ιεραρχήθηκαν, προκειμένου να πάρουν τη μορφή προτεραιοτήτων.

A/A	Προτεραιότητες / ιεραρχημένες προσδοκίες
1	Ελκυστικό περιβάλλον και προστασία της κίνησης των πεζών (δίκτυο πεζοδρόμων, διαμόρφωση πεζοδρομίων επαρκούς πλάτους, διαβάσεις πεζών, ράμπες, υποδομές προσβασιμότητας για όλους τους χρήστες)
2	Ανακατανομή του οδικού δικτύου στα μεταφορικά μέσα με στόχο την προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας (μεγαλύτερο μήκος οδικού δικτύου να διατεθεί για ποδηλατοδρόμους, πεζοδρόμους, οδούς ήπιας κυκλοφορίας κτλ., επανεξετάζοντας και τις ήδη υπάρχουσες υποδομές)
3	Προώθηση/ βελτίωση των μέσων μαζικής μεταφοράς (αστική συγκοινωνία, πλωτό δίκτυο κ.λ.π.)
4	Αναβάθμιση της ασφάλειας στις γειτονιές της πόλης (προστασία γειτονιών από διαμπερή κυκλοφορία)
5	Διαμόρφωση ανοιχτών / πράσινων κοινόχρηστων χώρων για τους πολίτες και αθλητικών εγκαταστάσεων
6	Ανάδειξη του παραλίμιου μετώπου ως χώρο ορόσημο για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και ως βασικό πόλο έλξης επισκεπτών (αξιοποίηση της λίμνης ως χώρο αναψυχής, αθλητικών δραστηριοτήτων και διαφόρων τουριστικών εκδηλώσεων)
7	Ενίσχυση των δράσεων ευαισθητοποίησης των πολιτών προς τη βιώσιμη μετακίνηση και την αλλαγή κουλτούρας για την προστασία του περιβάλλοντος
8	Ενίσχυση των δράσεων για χρήση νέας και πιο καθαρής τεχνολογίας και σχημάτων μεταφορικών μέσων (κίνητρα και υποδομές για προώθηση της ηλεκτροκίνησης και των εναλλακτικών μορφών ενέργειας, της κοινόχρηστης χρήσης αυτοκινήτων και ποδηλάτων κ.α.).
9	Βελτίωση της διαχείρισης της κυκλοφορίας με χρήση νέων τεχνολογιών (τηλεματική στις Δ.Σ, ελεγχόμενη στάθμευση με πληρωμή μέσω κινητού και έλεγχος μέσω αισθητήρων, πληροφόρηση για τις κυκλοφοριακές συνθήκες μέσω έξυπνων εφαρμογών και υποδομών κ.α.)
10	Αύξηση της επισκεψιμότητας της περιοχής μέσω της οργάνωσης πολλαπλών μορφών θεματικού τουρισμού - (υγείας, αθλητικού, συνεδριακού, εκθεσιακού, θρησκευτικού, ποδηλατικού, εκπαιδευτικού, περιηγητικού)
11	Δημιουργία βιώσιμων τουριστικών διαδρομών για την περιήγηση στα βασικά σημεία ενδιαφέροντος του Δήμου (πχ Σπήλαιο Περάματος, Δημοτικό Μουσείο Ιωαννίνων, Κάστρο, Οθωμανική βιβλιοθήκη κλπ)

Οι δε παρεμβάσεις αφορούν σε τέσσερις (4) θεματικές ενότητες:

- Οδικό δίκτυο - Διαχείριση οδικής κυκλοφορίας
- Διαχείριση της στάθμευσης
- Δίκτυα ροών πεζών και ποδηλάτων
- Προώθηση Μαζικών Μέσων Μεταφοράς (MMM).

Οι παρεμβάσεις αυτές περιλαμβάνουν μια σειρά αποτελεσματικών, ρεαλιστικών και οικονομικά εφικτών (μέσω της εξέτασης καλύτερης τιμής – απόδοσης) πακέτων μέτρων με σκοπό την επίτευξη των προκαθορισμένων στόχων του Σχεδίου ενώ οι βασικοί στόχοι τους είναι:

- Ελκυστικό περιβάλλον και προστασία κίνησης των πεζών και ποδηλατών στο κέντρο της πόλης.
- Ανακατανομή του οδικού δικτύου της πόλης στους χρήστες, με στόχο την προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας.
- Βελτίωση του επιπέδου οδικής ασφάλειας στο κύριο οδικό δίκτυο.
- Αναβάθμιση της ποιότητας ζωής – Προστασία γειτονιών από τη διαμπερή κυκλοφορία.
- Διαμόρφωση κοινόχρηστων χώρων – Ανάπλαση παραλίμνιου μετώπου.
- Διαχείριση της κυκλοφορίας με χρήση νέων τεχνολογιών.

Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια (ΣΔΒΕ)

Λαμβάνοντας υπ' όψιν το γεγονός ότι περίπου το 80% της ενεργειακής κατανάλωσης και εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) στην Ευρώπη σχετίζεται με τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στα αστικά κέντρα, οι τοπικές αρχές έχουν τη δυνατότητα να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη μείωση των επιπτώσεων από την κλιματική αλλαγή. Οι Δήμαρχοι των πόλεων της Ευρώπης συμφώνησαν στην προσπάθεια να υπερβούν τους στόχους που έθεσε η Ε.Ε., αναγνωρίζοντας το γεγονός ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μοιράζονται, με τις εθνικές κυβερνήσεις, την ευθύνη για την καταπολέμηση της ανόδου της θερμοκρασίας του πλανήτη και οφείλουν να αναλάβουν τη δέσμευση αυτή ανεξαρτήτως των δεσμεύσεων λοιπών ενδιαφερομένων φορέων. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού εκκίνησε η πρωτοβουλία του Συμφώνου των Δημάρχων, ώστε οι Δήμοι να πρωτοστατήσουν στην ανάληψη δράσης για την αειφόρο και βιώσιμη ενέργεια και να αποτελέσουν παράδειγμα, δεδομένου ότι αναμφισβήτητα αποτελούν το επίπεδο διακυβέρνησης που βρίσκεται εγγύτερα στους πολίτες.

Η υλοποίηση παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας σε δημοτικά κτίρια και εγκαταστάσεις, στον δημοτικό φωτισμό και στις δημοτικές μεταφορές, οδηγεί σε εξοικονόμηση ενέργειας και εξοικονόμηση δημοτικών πόρων από μειωμένους ενεργειακούς λογαριασμούς, οι οποίοι κατά συνέπεια μπορούν να διατεθούν σε άλλα έργα και δράσεις του Δήμου. Επιπροσθέτως, με τον ενεργειακό σχεδιασμό, ένας Δήμος μπορεί μεταξύ άλλων να βελτιώσει την εικόνα του, να βελτιώσει την μακροπρόθεσμη

ενεργειακή αυτονομία του εφόσον εγκατασταθούν και λειτουργήσουν νέες μονάδες παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας και να ενισχύσει την τοπική οικονομική δραστηριότητα κατά την υλοποίηση δράσεων.

Ο Δήμος Ιωαννιτών υπέγραψε τον Δεκέμβριο του 2015 το Σύμφωνο των Δημάρχων και δεσμεύτηκε στους παρακάτω στόχους:

1. Στη μείωση εκπομπών CO₂ (και άλλων αερίων του θερμοκηπίου) κατά τουλάχιστον 40% μέχρι το 2030, κυρίως μέσα από δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας και τη μεγαλύτερη χρήση ΑΠΕ.

2. Να ενισχύσει την ανθεκτικότητά του με την προσαρμογή του στα φαινόμενα της κλιματικής αλλαγής.

Για να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί και για να μπορέσει ο Δήμος να επιδιώξει τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και των εγκαταστάσεών του, για να επιτελέσει υποδειγματικό ρόλο για τους πολίτες, και να προωθήσει τις ΑΠΕ και τις παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό και τριτογενή τομέα, εκπονήθηκε Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια (ΣΔΒΕ).

Στόχος του ΣΔΒΕ είναι, μέσω της καταγραφής της κατανάλωσης ενέργειας σε ενεργοβόρους τομείς του Δήμου Ιωαννιτών, να δημιουργηθεί ένα πλήρες ενεργειακό δημοτικό προφίλ, το οποίο θα οδηγήσει τον Δήμο σε ορθές, τεκμηριωμένες και ιεραρχημένες δράσεις ενεργειακών παρεμβάσεων αποδοτικότητας και αναβάθμισης, οι οποίες θα συμβάλλουν αποτελεσματικά στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και στην εξοικονόμηση ενέργειας. Σύμφωνα με τη Τεχνική Έκθεση «Απογραφή Εκπομπών Αναφοράς CO₂» (2ο Παραδοτέο ΣΔΒΕ Δήμου Ιωαννιτών), η ετήσια κατανάλωση ενέργειας των δημοτικών κτιρίων και αθλητικών εγκαταστάσεων κατά το έτος αναφοράς 2014 υπολογίζεται στις 11.141 MWh, ενώ η συνολική ετήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας από τη λειτουργία εγκαταστάσεων υποδομών Ύδρευσης & Αποχέτευσης υπολογίζεται στις 27.840 MWh. Επίσης, ο Δήμος είναι υπεύθυνος για τη λειτουργία και συντήρηση του δημοτικού οδικού φωτισμού. Σύμφωνα με την απογραφή, ο Δήμος Ιωαννιτών υπολογίζεται ότι καταναλώνει 7.325 MWh ετησίως για τον δημοτικό φωτισμό. Τέλος, ο Δήμος διατηρεί στόλο οχημάτων και μηχανημάτων έργου για τις υπηρεσίες του, ο οποίος ετησίως καταναλώνει 3.507 MWh. Οι δε συνολικές ετήσιες εκπομπές CO₂ του Δήμου Ιωαννιτών ανέρχονται σε 552.427 τόνους CO₂.

Συνολικά το Σχέδιο Δράσης Βιώσιμης Ενέργειας θέτει ως στόχο τη μείωση των εκπομπών του Δήμου κατά τουλάχιστον 40% μέχρι το έτος 2030, ήτοι $(552.427 \text{ τόνοι CO}_2) \cdot (40\%) = 220.971 \text{ τόνων CO}_2$ και προτείνει δράσεις για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος στους παρακάτω τομείς:

- Δημοτικός φωτισμός
- Δημοτικά κτίρια, εγκαταστάσεις & υποδομές

- Δημοτικές υποδομές δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης και ΑΠΕ-ΣΗΘΥΑ
- Δημοτικά οχήματα
- Πράσινες δημόσιες συμβάσεις
- Οικιακός και τριτογενής τομέας
- Ανοιχτές εστίες καύσης
- Χρήσεις Γης
- Πρωτογενής και δευτερογενής τομέας
- Δημόσιες μεταφορές / ΜΜΜ (Μέσα Μαζικής Μεταφοράς)
- Ιδιωτικές μεταφορές
- Σκάφη και αλιευτικά λίμνης

Στο ΣΔΒΕ προτείνονται δέσμες δράσεων για την επίτευξη του στόχου σε σχέση με το έτος 2030 και το έτος 2050, καθώς και την απεξάρτηση του Δήμου από τις πηγές εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και την παροχή της δυνατότητας στους πολίτες να έχουν πρόσβαση σε ασφαλή, βιώσιμη και οικονομικά προσιτή ενέργεια:

- ◆ Ενεργειακή αναβάθμιση υφιστάμενων Δημοτικών κτιρίων
- ◆ Πρότυπη ενεργειακή αναβάθμιση ενός σχολικού συγκροτήματος και γυμναστηρίου (σχολείο σχεδόν μηδενικής ενεργειακής κατανάλωσης).
Για το έτος ορόσημο 2030, προτείνεται η ενεργειακή αναβάθμιση του σχολικού συγκροτήματος Κιάφας σε σχολείο σχεδόν μηδενικής ενεργειακής κατανάλωσης. Για το έτος ορόσημο 2050, προτείνεται επιπλέον η ενεργειακή αναβάθμιση της 19ης ενιαίας σχολικής κοινότητας, η οποία περιλαμβάνει τις σχολικές μονάδες των 8ο ΓΕΛ (Πολυκλαδικό), 1ο ΕΠΑΛ, 4ο ΕΠΑΛ, 5ο ΕΠΑΛ σε κτίρια σχεδόν μηδενικής ενεργειακής κατανάλωσης.
- ◆ Παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας χαμηλού – μεσαίου κόστους σε δημοτικά κτίρια και εγκαταστάσεις.
Για τα υπόλοιπα κτίρια και εγκαταστάσεις του Δήμου, υπάρχει δυνατότητα ενεργειακής αναβάθμισης τους και εξοικονόμησης ενέργειας σε καθένα από αυτά, εφαρμόζοντας μία ή περισσότερες από τις παρακάτω δράσεις:
  - Αντικατάσταση θέρμανσης, ψύξης, κλιματισμού ή/και παρεμβάσεις στις εγκαταστάσεις αυτές
  - Αντικατάσταση πλαισίων και υαλοπινάκων εξωτερικών κουφωμάτων.
  - Παρεμβάσεις στη θερμομόνωση κτιριακού κελύφους.
  - Αντικατάσταση φωτιστικών σωμάτων
  - Στην περίπτωση των αθλητικών εγκαταστάσεων προτείνεται η αντικατάσταση του ειδικού φωτισμού (προβολέων) με φωτιστικά σώματα σύγχρονης τεχνολογίας για εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας.

- ο Εγκατάσταση ηλιακών συστημάτων ZNX για την παραγωγή Ζεστού Νερού Χρήσης σε Δημοτικά κτίρια (Κλειστά Γυμναστήρια, βρεφικούς-παιδικούς σταθμούς) που παρουσιάζουν αυξημένη ζήτηση ZNX.

- ο Εγκατάσταση σκιάστρων εξωτερικά του κτιριακού κελύφους.

Ταυτόχρονα, προτείνεται προτείνει η εγκατάσταση Συστήματος Ενεργειακής Διαχείρισης Κτιρίων (Building Energy Management Systems - BEMS) σε κτίρια τα οποία παρουσιάζουν υψηλή κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Το Σύστημα αυτό θα καταγράφει και θα ρυθμίζει την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας του κτιρίου στο οποίο θα εγκατασταθεί με τη χρήση διατάξεων αυτομάτου ελέγχου και θα επιφέρει μείωση στην καταναλισκόμενη ενέργεια ανά τελική χρήση (θέρμανση, ψύξη και φωτισμό).

- ◆ Παρεμβάσεις για την βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας αντλιοστασίων.
- ◆ Εγκατάσταση ΑΠΕ-ΣΗΘΥΑ σε υφιστάμενες δημοτικές υποδομές
- ◆ Αντικατάσταση παλαιών οχημάτων με οχήματα νέας τεχνολογίας
- ◆ Καλύτερη διαχείριση του δημοτικού στόλου
- ◆ Εκπαίδευση των υπαλλήλων/οδηγών του δήμου στην οικολογική οδήγηση
- ◆ Βελτιστοποίηση και τροποποίηση του σχεδιασμού φωτισμού και των φωτιστικών σωμάτων σε συμφωνία με την κλάση φωτισμού των οδών
- ◆ Αντικατάσταση υφιστάμενων λαμπτήρων σε οδούς και πλατείες του Δήμου με φωτιστικά σώματα νέας τεχνολογίας και εγκατάσταση συστήματος τηλεδιαχείρισης
- ◆ Σύναψη πράσινων Δημοσίων συμβάσεων.

Οι «Πράσινες Δημόσιες Προμήθειες/Συμβάσεις» (Green Public Procurement - GPP) αποτελούν την προσπάθεια των δημόσιων φορέων να πετύχουν μέσω της προμήθειας αγαθών, υπηρεσιών και εργασιών μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε όλο τον Κύκλο Ζωής τους, σε σύγκριση με άλλα αγαθά, υπηρεσίες και εργασίες, με την ίδια πρωταρχική λειτουργία, τα οποία θα μπορούσαν να προμηθευτούν.

- ◆ Δράσεις δημοσιότητας - ευαισθητοποίησης του κοινού
- ◆ Δημιουργία μιας «Πράσινης Γειτονιάς»
- ◆ Βιοκλιματικός σχεδιασμός πλατείας
- ◆ Προώθηση εγκαταστάσεων ΑΠΕ μέσω της σύστασης Ενεργειακής Κοινότητας και ΣΗΘΥΑ
- ◆ Προτάσεις για τη διαχείριση των πτηνο-κτηνοτροφικών αποβλήτων με στόχο την αξιοποίηση της σημαντικής ποσότητας βιομάζας
- ◆ Εκστρατείες ενημέρωσης/εκπαίδευσης για τους πολίτες για την προώθηση οχημάτων νέας τεχνολογίας, την προβολή των αρχών της οικολογικής οδήγησης και της χρήσης των ΜΜΜ
- ◆ Υλοποίηση προτάσεων που θα προκύψουν από την εκπόνηση του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας του Δήμου (ΣΒΑΚ)

Ο Δήμος Ιωαννιτών έχει προχωρήσει στην εκπόνηση ψηφιακής στρατηγικής, η οποία αποτελεί βάση για την ενσωμάτωση ψηφιακών εφαρμογών και λύσεων με στόχο όχι μόνο τη μετατροπή του Δήμου σε ένα σύγχρονο και τεχνολογικά προηγμένο περιβάλλον διαβίωσης και δραστηριότητας, αλλά και τη δημιουργία ενός εξελιγμένου τεχνολογικού υπόβαθρου, τόσο σχετικά με έργα και υποδομές όσο και με την ανθρώπινη νοοτροπίας και φιλοσοφία.

Η ψηφιακή στρατηγική του Δήμου στηρίζεται στους ακόλουθους άξονες:

- Άξονας 1: Άνθρωπος - Ποιότητα Ζωής
- Άξονας 2: Περιβάλλον - Πολιτική Προστασία
- Άξονας 3: Ευημερία
- Άξονας 4: Διακυβέρνηση

Σημαντικό στοιχείο της στρατηγικής είναι οι κατευθυντήριες αρχές, οι οποίες χαρακτηρίζουν το σύνολο των δράσεων και αναλύονται ως εξής:

- Ολιστική προσέγγιση.
- Συγκέντρωση των δράσεων γύρω από ένα κεντρικό σύστημα διαχείρισης
- Διακριτά σημεία εισόδου - εξόδου της πληροφορίας και των ψηφιακών υπηρεσιών
- Πλήρη ψηφιακά δεδομένα και ψηφιακές υπηρεσίες. Εφαρμογή της αρχής “ψηφιακά άπαξ”
- Κατανεμημένη δομή
- Διαλειτουργικότητα
- Επεκτασιμότητα
- Ευελιξία
- Διαθεσιμότητα, Διαχειρισιμότητα και Ανθεκτικότητα
- Αρχιτεκτονική βασισμένη σε γενικά αποδεκτά και ανοικτά πρότυπα
- Προσαρμοστικότητα
- Επαναχρησιμοποίηση
- Ψηφιακή Ασφάλεια, Προστασία των δεδομένων και Ανθεκτικότητα σε Κυβερνοεπιθέσεις
- Απόρρητο
- Διάθεση υπηρεσιών
- Απλούστευση διαδικασιών
- Ροή πληροφοριών
- Στήριξη τοπικών, διαδημοτικών και διεθνών συνεργασιών

Οι δράσεις ψηφιακού μετασχηματισμού έχουν ως άμεσο σκοπό την υλοποίηση λύσεων και υποδομών. Τα δε επίπεδα (Layers) υλοποίησης είναι τα ακόλουθα:

1ο Επίπεδο: Φυσικά στοιχεία και υποδομές

2ο Επίπεδο: Δίκτυο Μετάδοσης και Ενέργειας

3ο Επίπεδο: Διαχείριση και Διάθεση Δεδομένων

4ο Επίπεδο: Εφαρμογές

5ο Επίπεδο: Κάθετη Λειτουργία, Συντήρηση, Παροχή Υπηρεσιών, Διαλειτουργικότητα και Ασφάλεια Δεδομένων και Συστημάτων.

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Ηπείρου 2021-2027

Το ΠΕΠ Ηπείρου για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 αποτελείται από πέντε (5) στρατηγικούς στόχους:

ΣΣ 1: Ενίσχυση και διαφοροποίηση της περιφερειακής οικονομίας μέσω της αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας

Θέτει ως κύριες προτεραιότητες την ανάπτυξη της περιφερειακής οικονομίας με έμφαση στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και τη σύνδεση με την έρευνα και καινοτομία, την υποστήριξη των ερευνητικών υποδομών, την ενίσχυση της παραγωγικότητας και εξωστρέφειας των ΜΜΕ, την υποστήριξη των ΜΜΕ για την αναβάθμιση των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών με τη χρήση και των ΤΠΕ. Βασικό εργαλείο αποτελεί η ΕΣΕΕ (με την περιφερειακή της διάσταση), η οποία θέτει τις προτεραιότητες για τον οικονομικό μετασχηματισμό της Ηπείρου. Η συστηματική εφαρμογή της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης αναδεικνύει και εξειδικεύει τις ανάγκες και τις ευκαιρίες για συνεργασία της ερευνητικής κοινότητας με τις επιχειρήσεις. Η ενίσχυση του περιφερειακού συστήματος Έρευνας και Καινοτομίας αποτελεί επίσης βασικό πεδίο για τη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας της περιφερειακής οικονομίας σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Επιπλέον, επιδιώκεται η εμβάθυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού σε όλα τα επίπεδα (δημόσια διοίκηση, οικονομία, κοινωνία, κλπ.), καθώς και η στήριξη της ψηφιακής συνδεσιμότητας.

ΣΣ 2: Προώθηση της αειφορίας, της ορθολογικής και αποδοτικής διαχείρισης των φυσικών πόρων – Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής

Θέτει ως κύριες προτεραιότητες την προστασία του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος της Ηπείρου από ποικίλους κινδύνους, την θωράκιση από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, την προστασία και ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων, την ολοκλήρωση του περιφερειακού σχεδιασμού για τη διαχείριση αποβλήτων, τη βελτίωση του ενεργειακού αποτυπώματος του κτιριακού τομέα (δημοσίου/ ιδιωτικού)

καθώς και την προώθηση της κυκλικής οικονομίας. Στόχος της αειφόρου ανάπτυξης είναι η επίτευξη οικονομικής προόδου με κατά το δυνατόν ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων δημιουργώντας συνθήκες βέλτιστης αξιοποίησης των φυσικών πόρων της Περιφέρειας. Αναπόσπαστοι στόχοι είναι η πρόληψη και μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος και η προώθηση αειφόρων προτύπων κατανάλωσης και παραγωγής, ώστε να αποσυνδεθεί η οικονομική μεγέθυνση από την υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Επίσης, έμφαση δίνεται στην προώθηση των ΑΠΕ, στην υλοποίηση δράσεων που περιλαμβάνονται στα ΣΔΒΕ, καθώς και στη στήριξη της βιώσιμης κινητικότητας με έμφαση στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας με βάση τα ΣΒΑΚ.

ΣΣ 3: Ενίσχυση της κινητικότητας

Θέτει ως κύριες προτεραιότητες την ολοκλήρωση των αναγκαίων μεταφορικών υποδομών για την απρόσκοπτη κινητικότητα ενδοπεριφερειακά και διαπεριφερειακά, τη διαμόρφωση ενός ασφαλούς και βιώσιμου (οικονομικά, περιβαλλοντικά) συστήματος μεταφορών και τη στήριξη της πολυτροπικής ανάπτυξης των μεταφορών. Στόχος είναι η άρση των εμποδίων πρόσβασης, η ανάπτυξη ενός ασφαλούς, συνεκτικού και διαλειτουργικού συστήματος μεταφορών υψηλής ποιότητας, η κατασκευή τμημάτων / συνδέσεων που λείπουν από το δίκτυο, κάτω από ένα συνεκτικό πλαίσιο ασφάλειας και αξιοπιστίας των μεταφορών με γνώμονα τη βελτίωση της προσβασιμότητας, τη μείωση του κόστους μεταφοράς και των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

ΣΣ 4: Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας

Στοχεύει σε μια πιο κοινωνική περιφέρεια. Θέτει ως κύριες προτεραιότητες την ανάληψη μέτρων για την εξάλειψη του φαινομένου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, την παροχή ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας καθώς και σε κοινωνικές υπηρεσίες, την ανάληψη ειδικών δράσεων για ομάδες του πληθυσμού που είναι πιο ευάλωτες όπως ΑμεΑ, ηλικιωμένοι, κλπ., και την ενίσχυση του πολιτισμού και του αειφόρου τουρισμού ως επιταχυντές της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής ένταξης. Επίσης επιδιώκεται η προώθηση της διά βίου μάθησης, η αναβάθμιση των υποδομών εκπαίδευσης, υγείας, πρόνοιας, η πρόσβαση όλων των πολιτών σε υπηρεσίες υγείας, καθώς και η βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης.

ΣΣ 5: Στήριξη της βιώσιμης και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης

Θέτει ως κύριες προτεραιότητες την ενίσχυση της χωρικής συνοχής, την ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Ηπείρου και τη διαφοροποίηση των τοπικών οικονομιών, την ενίσχυση της ελκυστικότητας και την ανάδειξη της ταυτότητας των

μεγάλων αστικών κέντρων. Επίσης, επιδιώκεται η μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων, η αναζωογόνηση υποβαθμισμένων αστικών περιοχών και η ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Αναθεώρηση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης

Η αναθεώρηση του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της Περιφέρειας Ηπείρου εγκρίθηκε με την υπ.αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/78523/1208 (ΦΕΚ 286/Τεύχος Α.Α.Π./28-11-2018) και αναθεωρεί και αντικαθιστά το προγενέστερο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας.

Το ΠΧΠ Ηπείρου στοχεύει στη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου επιτελικού στρατηγικού προγράμματος χωρικών πολιτικών για την Περιφέρεια, το οποίο θα αποτελέσει το βασικό πλαίσιο χωροταξικών, πολεοδομικών, περιβαλλοντικών και αναπτυξιακών επιλογών για το χρονικό ορίζοντα ισχύος του.

Οι γενικοί στόχοι του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της Περιφέρειας είναι οι εξής:

- Εναρμόνιση των διατάξεων του ΠΧΠ με τα θεσμοθετημένα εθνικής κλίμακας πλαίσια (Γενικό και Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια) και εξειδίκευση των κατευθύνσεων τους στο επίπεδο της Περιφέρειας Ηπείρου.
- Βελτίωση και αξιοποίηση της διεθνούς αναγνωσιμότητας και της γεωπολιτικής θέσης της Περιφέρειας, στη βάση ενός εξωστρεφούς προτύπου ανάπτυξης.
- Εξασφάλιση των προϋποθέσεων και ενεργοποίηση μηχανισμών για την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Περιφέρειας με κριτήριο τη βελτίωση των τοπικών κοινωνικών και οικονομικών παραμέτρων.
- Υποστήριξη της δημογραφικής δυναμικής, περιορισμός του ποσοστού ανεργίας σε επίπεδα συγκρίσιμα με τον εθνικό μέσο όρο και άμβλυση των αντιθέσεων μεταξύ αστικών κέντρων και αγροτικής ενδοχώρας.
- Βελτίωση των προϋποθέσεων αξιοποίησης των διαθέσιμων για:
  - την ενίσχυση, εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση της πρωτογενούς παραγωγής,
  - τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση των μεταποιητικών επιχειρήσεων και τη σύνδεσή τους με την έρευνα και την καινοτομία,
  - την αναβάθμιση του τριτογενούς τομέα μέσα από τη στοχευμένη ενίσχυση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων (διαμόρφωση ισχυρής και διακριτής τουριστικής ταυτότητας, υποστήριξη του ερευνητικού έργου του Πανεπιστημίου των Ιωαννίνων, αναβάθμιση της ποιότητας και βελτίωση της ελκυστικότητας των υποδομών Υγείας στην ευρύτερη περιοχή: Β. Ιόνιο, Ν. Αλβανία).

- Ενίσχυση του ρόλου των αστικών κέντρων της Περιφέρειας και ιδίως των Ιωαννίνων, μέσα από την αξιοποίηση και ολοκλήρωση των νέων μεταφορικών δικτύων και της διοικητικής αναδιάρθρωσης, με προοπτική τη διαμόρφωση αστικών πόλων με διαπεριφερειακό και διεθνή ρόλο.
- Έλεγχος της εκτός σχεδίου δόμησης, διαχείριση των οχλουσών χρήσεων, ενίσχυση του ρόλου των οικισμών στην κατεύθυνση της λειτουργικής, χωρικής και θεματικής ολοκλήρωσης του οικιστικού δικτύου.
- Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτισμικού κεφαλαίου και του τοπίου, έλεγχος και περιορισμός των πηγών ρύπανσης, βελτίωση της ποιότητας των φυσικών και πολιτισμικών πόρων.
- Παροχή κατευθύνσεων χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού στον υποκείμενο ή θεματικά εξειδικευμένο σχεδιασμό της Περιφέρειας.

Κεντρική κατεύθυνση για το σύνολο των παραγωγικών δραστηριοτήτων της Περιφέρειας αποτελεί η ενίσχυση της εξωστρέφειας. Ειδικότερα, απαιτείται προσαρμογή των αναπτυξιακών πρωτοβουλιών στο νέο γεωπολιτικό χάρτη της περιοχής:

1. Αξιοποίηση της θέσης της περιφέρειας στον άξονα Αδριατικής – Ιονίου με έμφαση στους τομείς του τουρισμού, της ενέργειας και των μεταφορών.
2. Αναδιαμόρφωση των εμπορικών, πολιτισμικών, παραγωγικών σχέσεων με την Αλβανία, εν όψει και της πρόβλεψης για είσοδό της στην ΕΕ.
3. Ενίσχυση και προβολή του ρόλου των αστικών κέντρων και ιδιαίτερα των Ιωαννίνων ως πόλων εκπαίδευσης, έρευνας, καινοτομίας, εμπορίου, τουρισμού και παροχής υπηρεσιών υγείας. Στόχος η γεωπολιτική και λειτουργική αναβάθμιση των σημαντικών πόλων της Περιφέρειας στον χώρο των Δυτικών Βαλκανίων.
4. Διαμόρφωση αναπτυξιακών αξόνων και πόλων διαπεριφερειακής και διεθνούς εμβέλειας μέσα από την αξιοποίηση των υφιστάμενων και προγραμματισμένων μεταφορικών υποδομών (Εγνατία, Δυτικός άξονας, λιμένας Ηγουμενίτσας, αεροδρόμιο Ιωαννίνων, Σιδηρόδρομος).
5. Ενίσχυση, εκσυγχρονισμός και καθετοποίηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων, προβολή και κατοχύρωση των προϊόντων του πρωτογενούς τομέα της Ηπείρου στα οποία έχει, ή μπορεί σχετικά εύκολα να διαμορφώσει συγκριτικό πλεονέκτημα (κρέας, γαλακτοκομικά, ιχθυοκαλλιέργειες, λάδι, προϊόντα ΠΟΠ/ΠΓΕ κλπ.) και σύνδεσή τους με την τουριστική δραστηριότητα.
6. Στοχευμένη υποστήριξη της μεταποιητικής δραστηριότητας ώστε να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα και να ενισχυθεί η εξωστρέφεια του τομέα. Η δράση αυτή έχει το χαρακτήρα εκσυγχρονισμού και υλοποιείται μέσα από τη σύνδεση της μεταποίησης με την έρευνα και την καινοτομία στη βάση της αξιοποίησης των τοπικών πόρων. Ιδιαίτερη

έμφαση στην σύνδεση της μεταποίησης με τον πρωτογενή τομέα. Στόχος η ενίσχυση των εξαγωγών τελικών καταναλωτικών προϊόντων.

7. Χωρικά και παραγωγικά στοχευμένα προσέλκυση επενδύσεων ιδιαίτερα στους τομείς βιομηχανίας, μεταφορών και τουρισμού.

8. Αξιοποίηση του συνόλου των τουριστικών πόρων της περιφέρειας με στόχο τη συγκρότηση πολυθεματικών τουριστικών δικτύων. Η διαφοροποίηση της ταυτότητας του τουριστικού προϊόντος της Ηπείρου σε σχέση με τον ανταγωνισμό της ευρύτερης περιοχής πρέπει να στηρίζεται στην ποικιλία και την ποιότητα των τουριστικών πόρων και την έντονη εναλλαγή του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος.

9. Ενίσχυση της δικτύωσης με τους τουριστικούς προορισμούς των νησιών του Βορείου Ιονίου (Κέρκυρα, Παξοί, Λευκάδα), μέσα από τη διαμόρφωση κυρίως συμπληρωματικού και δευτερευόντως ανταγωνιστικού τουριστικού προϊόντος.

10. Ανάδειξη, αξιοποίηση και προστασία φυσικού και πολιτισμικού πλούτου και ενίσχυση προβολής της ιδιαιτερότητάς του.

ΕΣΠΑ 2021-2027

Το νέο «Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027» («ΕΣΠΑ 2021-2027») αποτυπώνει σε μεγάλο βαθμό τις νέες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τις νέες αναπτυξιακές προτεραιότητες της Ελλάδας για τα επόμενα χρόνια.

Το νέο «ΕΣΠΑ 2021-2027» αποτυπώνει και θέτει προτεραιότητες για την ενίσχυση του παραγωγικού δυναμικού της οικονομίας, των υποδομών, των ανθρώπινων δεξιοτήτων και την ενδυνάμωση της κοινωνικής προστασίας. Τα έργα/δράσεις που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν από το νέο ΕΣΠΑ λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες και ανάγκες της χώρας τα επόμενα χρόνια και απαντούν στις διαρθρωτικές υστερήσεις της ελληνικής οικονομίας. Ταυτόχρονα, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται μεγάλα έργα που ξεκίνησαν στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020. Προβάλλονται, ως συνολική πολιτική, οι προτεραιότητες και δράσεις που θα υλοποιηθούν και οι οποίες ως σκοπό τους έχουν τη γόνιμη μετάβαση σε μια:

- «πιο έξυπνη» Ελλάδα - 20% των πόρων
- «πιο πράσινη» Ελλάδα - 27% των πόρων
- «πιο διασυνδεδεμένη» Ελλάδα - 8% των πόρων
- «πιο κοινωνική» Ελλάδα - 30% των πόρων
- Ελλάδα πιο κοντά στους πολίτες της- 6% των πόρων
- Για τη Δίκαιη Μετάβαση των περιοχών μετά την απολιγνιτοποίηση - 7% των πόρων

Το νέο «ΕΣΠΑ 2021-2027» έχει ισχυρό αναπτυξιακό αποτύπωμα μέσα από δράσεις και έργα υψηλής προστιθέμενης αξίας και με πολλαπλασιαστικά οφέλη τόσο για την κοινωνία, όσο και για την οικονομία -μετά την πανδημική κρίση- συμβάλλοντας τα μέγιστα στην εκκίνηση ενός νέου κύκλου ευημερίας για όλους.

Ελληνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Το ελληνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας φιλοδοξεί να πυροδοτήσει μια αλλαγή υποδείγματος στην ελληνική οικονομία και τους θεσμούς, προς ένα πιο εξωστρεφές, ανταγωνιστικό και πράσινο οικονομικό μοντέλο, με πιο αποτελεσματικό και ψηφιοποιημένο κράτος, λιγότερο γραφειοκρατικό, με δραστικά μειωμένη παραοικονομία, με φορολογικό σύστημα φιλικό προς την ανάπτυξη και με ένα, ποιοτικό και αποτελεσματικό δίκτυο κοινωνικής προστασίας, προσβάσιμο σε όλους. Δεν πρόκειται απλώς για μια οικονομική μετάβαση. Στόχος είναι να γίνουν θεμελιώδεις οικονομικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις, που θα επηρεάσουν όχι μόνο την οικονομική δραστηριότητα, αλλά και τις τεχνολογίες, τις νοσοτροπίες και τους θεσμούς. Μία μετάβαση που συνδυάζει την οικονομική αποτελεσματικότητα με την καινοτομία και τον ψηφιακό εκσυγχρονισμό με την προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική συνοχή και τη δικαιοσύνη.

Το ελληνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας σκοπεύει να είναι πλήρως εναρμονισμένο με τους στόχους της ΕΕ για ταχύτερη μετάβαση της ελληνικής οικονομίας προς ένα ψηφιοποιημένο και πράσινο μοντέλο ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές ευρωπαϊκές συστάσεις για την χώρα μας, σε ό,τι αφορά τις προτεινόμενες μεταρρυθμίσεις και τις αναγκαίες για την έγκαιρη ολοκλήρωσή τους επενδύσεις, και να προσθέσει ακόμη πιο φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις, οι οποίες αποτελούν μέρος της στρατηγικής ατζέντας της Ελληνικής Κυβέρνησης, πολλές από τις οποίες περιλαμβάνονται και στην έκθεση της Επιτροπής Πισσαρίδη.

Το Ελληνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αποτελείται από τέσσερις πυλώνες: (1) Πράσινο, (2) Ψηφιακό, (3) Απασχόληση, δεξιότητες και κοινωνική συνοχή, (4) Ιδιωτικές επενδύσεις και οικονομικός και θεσμικός μετασχηματισμός.

Με οικονομικούς όρους, ο πρωταρχικός στόχος του Σχεδίου είναι να καλύψει το μεγάλο κενό σε επενδύσεις, εθνικό προϊόν και απασχόληση, κενό ενδημικό των επιδόσεων της ελληνικής οικονομίας κατά την τελευταία δεκαετία που επιδεινώθηκε λόγω της πανδημίας του COVID-19.

Σε αυτό το πλαίσιο, το ελληνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αποσκοπεί στο να κινητοποιήσει σημαντικές δυνάμεις από τον ιδιωτικό τομέα χρησιμοποιώντας: (α) σε σημαντικό βαθμό Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα για την πραγματοποίηση δημοσίων επενδύσεων, (β) Εταιρείες Παροχής Ενεργειακών Υπηρεσιών για την πραγματοποίηση έργων ενεργειακής απόδοσης στον δημόσιο τομέα και (γ)

συγχρηματοδοτήσεις μέσω ποικίλων χρηματοδοτικών εργαλείων ώστε να συγκεντρώσει σημαντικότερα επιπρόσθετα ιδιωτικά κεφάλαια για τις επιλέξιμες ιδιωτικές επενδύσεις.

Ως προς την πράσινη μετάβαση, οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις του Σχεδίου περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: διασύνδεση των ελληνικών νησιών, η οποία θα μειώσει σημαντικά το ενεργειακό κόστος νοικοκυριών και επιχειρήσεων και θα επιτρέψει την καλύτερη αξιοποίηση του δυναμικού της χώρας σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. Εγκατάσταση έξυπνων τηλεμετρητών ενέργειας με στόχο την ενεργειακή εξοικονόμηση. Εκτεταμένο πρόγραμμα ενεργειακής αναβάθμισης κατοικιών, κτιριακών υποδομών επιχειρήσεων και δημοσίων κτιρίων και υποδομών. Ανάπτυξη προσβάσιμων σταθμών φόρτισης για ηλεκτρικά οχήματα. Μεταρρύθμιση του πολεοδομικού σχεδιασμού με την εισαγωγή πολεοδομικών σχεδίων που θα πληροφορούν έγκυρα και αμέσως για τις δυνατότητες χρήσης γης για σχεδόν τα 4/5 της χώρας. Προώθηση στρατηγικών αστικών αναπλάσεων υψηλής αναπτυξιακής και περιβαλλοντικής αξίας. Μεγάλες επενδύσεις σε αρδευτικά και αντιπλημμυρικά έργα μέσω ΣΔΙΤ συνοδευόμενα από αλλαγές στην χρήση των δικτύων άρδευσης και εγκατάσταση τηλεμετρητών για τον εντοπισμό διαρροών και την έξυπνη διαχείριση του νερού. Νέο Εθνικό Σχέδιο Αναδάσωσης σε συνδυασμό με αναμόρφωση των δασικών χαρτών. Πρωτοβουλίες για προστασία της βιοποικιλότητας, οι οποίες περιλαμβάνουν την ίδρυση Εθνικού Συστήματος Μόνιμης Παρακολούθησης ειδών και βιοτόπων και επιτήρησης των προστατευόμενων περιοχών. Δημιουργία Περιφερειακών Κέντρων Πολιτικής Προστασίας μέσω ΣΔΙΤ, κ.ο.κ.

2. Για την ψηφιακή μετάβαση, οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις του Σχεδίου περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: προεγκατάσταση υποδομής οπτικών ινών στα κτίρια για τη διευκόλυνση της μετάβασης στην χρήση δικτύων οπτικών ινών από επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Ανάπτυξη διαδρόμων δικτύου 5G στους ελληνικούς αυτοκινητόδρομους. Ψηφιακό μετασχηματισμό επιχειρήσεων, με απόκτηση εξοπλισμού, υπηρεσιών cloud και διαδικτυακών υπηρεσιών. Ευρείες επενδύσεις σε ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες, οι οποίες περιλαμβάνουν αναβάθμιση των ψηφιακών υπηρεσιών που παρέχουν τα υπουργεία, το ψηφιακό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης (ΕΦΚΑ), ψηφιοποίηση πολεοδομιών δήμων, της δικαιοσύνης (e-justice), τις “έξυπνες” πόλεις (smart cities) κ.ο.κ.

3. Ως προς τον πυλώνα απασχόλησης, δεξιοτήτων και συνοχής, οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις του Σχεδίου περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας, που ενισχύει τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη διατήρησή τους σε περιόδους κρίσης. Προώθηση σύγχρονων Ενεργητικών και μη Ενεργητικών Πολιτικών για την Αγορά Εργασίας (Active and Passive Labour Market Policies), αποσκοπώντας σε ενεργοποίηση της αγοράς εργασίας, δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και δικτύου προστασίας κατά της ανεργίας. Μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού μέσω ενός ανταποδοτικού συστήματος επικουρικών συντάξεων. Τα πλέον σύγχρονα προγράμματα κατάρτισης και επανακατάρτισης για την αύξηση της απασχόλησης που δίνουν έμφαση στην ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων, μεταρρύθμιση στα συστήματα επαγγελματικής

εκπαίδευσης και μαθητείας. Μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που ενισχύουν την αυτονομία των ελληνικών πανεπιστημίων, τις επιδόσεις τους στην έρευνα και την ποιότητα της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, περιλαμβανομένης και της σύνδεσής της με την αγορά εργασίας.

Μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις προς ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας του συστήματος υγείας, προκειμένου να παρέχει υπηρεσίες υγείας υψηλής ποιότητας. Στις μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις αυτές συμπεριλαμβάνονται: ένα ολοκληρωμένο σύστημα πρόληψης, η αναβάθμιση της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, η εισαγωγή θεραπευτικών πρωτοκόλλων στο σύστημα ηλεκτρονικής συνταγογράφησης, καθώς και η δημιουργία ατομικού ηλεκτρονικού φακέλου υγείας για κάθε ασθενή. Τέλος, μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που ενδυναμώνουν την κοινωνική δικαιοσύνη και το δίκτυο κοινωνικής προστασίας, μέσω προγραμμάτων ενίσχυσης της οικονομικής και κοινωνικής ένταξης ευάλωτων ομάδων, που προωθούν τις ίσες ευκαιρίες και στηρίζουν τη διαφορετικότητα, ενώ θωρακίζουν το σύστημα κοινωνικών παροχών.

4. Σε ό,τι αφορά τις ιδιωτικές επενδύσεις και τον θεσμικό μετασχηματισμό, το Σχέδιο περιλαμβάνει μεταξύ άλλων: σημαντικές μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, που περιλαμβάνουν περαιτέρω ψηφιοποίηση των φορολογικών υπηρεσιών, κωδικοποίηση και εκσυγχρονισμό της φορολογικής νομοθεσίας, δράσεις κατά του λαθρεμπορίου, ηλεκτρονική διασύνδεση των ταμειακών μηχανών και των POS με τις φορολογικές αρχές και χρήση τεχνητής νοημοσύνης για τη διευκόλυνση των φορολογικών ελέγχων. Ενέργειες προς εκσυγχρονισμό του πλαισίου διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών, ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των δημοσίων επενδύσεων με δράσεις υπέρ της ενίσχυσης της διαφάνειας. Μια φιλόδοξη ατζέντα για τη βελτίωση της ταχύτητας και αποτελεσματικότητας στην απονομή της δικαιοσύνης, με μεταρρυθμίσεις, επενδύσεις και ψηφιοποίηση. Δέσμευση για περαιτέρω ανάπτυξη της ελληνικής κεφαλαιαγοράς, και νέες δράσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος του ιδιωτικού χρέους.

Τομεακές πολιτικές για ενίσχυση του πολιτισμού, του τουρισμού, της έξυπνης βιομηχανικής παραγωγής, και της αγροτοδιατροφής. Τέλος, ανάπτυξη πολυμορφικών, προσαρμοσμένων στην κλιματική αλλαγή, έξυπνων και βιώσιμων υποδομών και συστημάτων μεταφορών, με βελτίωση της συνδεσιμότητας και μεταρρύθμιση του κανονιστικού πλαισίου.

Αξιοποίηση των δανείων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και τη χρηματοδότηση ιδιωτικών επενδύσεων. Η Ελλάδα δικαιούται να αντλήσει από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας δάνεια ύψους περίπου 13 δισ. ευρώ. Το ελληνικό Σχέδιο σκοπεύει να αξιοποιήσει το σύνολο αυτών των κεφαλαίων προκειμένου να προωθήσει και να χρηματοδοτήσει σημαντικές επιπρόσθετες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις και έτσι να περιορίσει: (α) το πολύ μεγάλο παραγωγικό

κενό (output gap) της οικονομίας που το 2020 προβλέπεται να φτάσει στο 12,3%, (β) το εξαιρετικά χαμηλό επίπεδο επενδύσεων που χαρακτηρίζει την ελληνική οικονομία κατά την τελευταία δεκαετία: Το 2019 οι επενδύσεις έφτασαν το 10.1% του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 22,2% του μέσου όρου της ευρωζώνης, (γ) το σημαντικά υψηλότερο κόστος δανεισμού των ελληνικών επιχειρήσεων σε σχέση με τον μέσο όρο της ευρωζώνης. Περίπου τα 2/3 του συνολικού επενδυτικού κενού αφορούν στις επιχειρηματικές επενδύσεις, γεγονός που καταδεικνύει την ύπαρξη σημαντικών επενδυτικών ευκαιριών. Ως εκ τούτου, η αξιοποίηση των δανείων του Ταμείου για χρηματοδότηση ιδιωτικών επενδύσεων, σε συνδυασμό με κατάλληλες μεταρρυθμίσεις, μπορεί να ενισχύσει την ανάπτυξη, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την οικονομική και κοινωνική συνοχή.

Στόχοι της Στρατηγικής και αναμενόμενα αποτελέσματα

Για την επίτευξη και υλοποίηση του οράματος του Δήμου, καθώς και την εξυπηρέτηση των αξόνων παρέμβασης, το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης αποτελείται από τους κάτωθι στόχους και αναμενόμενα αποτελέσματα:

Άξονας Παρέμβασης	Στόχοι	Αναμενόμενα αποτελέσματα
ΑΠ1: Ενίσχυση της περιφερειακής οικονομίας μέσω της αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας	Παροχή υψηλού επιπέδου ψηφιακών υπηρεσιών προς πολίτες	Βελτίωση των ευρυζωνικών υποδομών
	Ανάπτυξη έξυπνης τοπικής κινητικότητας	Ανάπτυξη ηλεκτρονικών/ψηφιακών εφαρμογών
ΑΠ2Α: Προώθηση της αειφορίας και αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής	Μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιριακού αποθέματος του Δήμου	Εξοικονόμηση ενέργειας
		Μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου
ΑΠ2Β: Προώθηση της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας	Προώθηση της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας	Αύξηση της χρήσης των ποδηλάτων
ΑΠ3: Ενίσχυση της κινητικότητας	Βελτίωση προσβασιμότητας	Βελτίωση κινητικότητας και προσβασιμότητας
ΑΠ4: Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού	Προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς	Αύξηση της επισκεψιμότητας σε χώρους φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.
	Αύξηση της επισκεψιμότητας τοπικών σημείων πολιτισμού / τουρισμού	
	Ενίσχυση τουρισμού	
	Ενδυνάμωση τοπικών δομών κοινωνικής πρόνοιας	Κάλυψη των αναγκών ευπαθών ομάδων και η ενσωμάτωση αυτών στο κοινωνικό σύνολο.
ΑΠ5: Στήριξη της βιώσιμης και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης	Ενίσχυση της ολοκληρωμένης κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης	Προστασία της λίμνης και ανάπτυξη της παραλίμνιας περιοχής
	Βελτίωση του Αστικού κλίματος	Ανάπλαση δημοτικών περιοχών
	Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	Αύξηση της επισκεψιμότητας σε χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς.